

BESLUT
2007-04-04

Dnr Ö 5-2007

KLAGANDE

Lunds universitet
Box 207
221 00 Lund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Regionala etikprövningsnämndens i Lund, avd 3, beslut den 16 januari 2007
Dnr 554/2006

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen); "Försäkringsområdet – en inte tillräckligt uppmärksammat brottsplats i Sverige"

Regionala etikprövningsnämndens beslut

se Bilaga

Projektet syftar till att utforma ett system för fortlöpande identifikation av risker eller varningssignaler med avseende på försäkringsbrottslighet. I detta syfte kommer man i första hand studera akter där tjänstemän inom försäkringskassan misstänkt oegentligheter. Studien kommer att vidgas från en försäkringskassa till ett nationsrepresentativt material i landet. Granskningen ska leda till utarbetande av typfall eller modeller för hur allvarlig brottslighet mot försäkringskassan kan se ut. I nästa steg avser man att söka i lagföringsregistret med ett särskilt fokus på allvarlig tidigare brottslighet. Man kommer också särskilt granska ett antal förundersökningar avseende polisanmälda försäkringsbedrägerier i ett tidigare insamlat projekt. Studiedata kommer att analyseras kodat och enskilda journaler förvaras på försäkringskassans lokaler. Forskningen genomförs av forskare inom en juridisk institution, slutrapportering sker i försäkringskassans regi.

Den regionala etikprövningsnämnden har avslagit ansökan med motivering att ansökan avser synnerligen känsliga personuppgifter, vilket innebär risker för den enskildes integritet som man inte ansåg uppvägas av dess vetenskapliga värde.

Klaganden har anfört bl.a. att ansökan gäller ett angeläget forskningsfält och är en fortsättning på tidigare studier inom ramen för BRÅ (Brottsförebyggande rådet) och att det gäller en, från kriminologisk synpunkt, rutinmässig typ av forskning där användande av personakter och register är nödvändiga instrument, samtidigt som det är uppenbart olämpligt eller omöjligt att inhämta informerat samtycke. Man har vidare anfört att när registerlänkning samt information från försäkringskassans journaler är avslutad kommer behandlingen av information att ske anonymiserat.

Centrala etikprövningsnämndens bedömning

Centrala etikprövningsnämnden vill inledningsvis peka på att etikprövningslagen enbart gäller vetenskaplig forskning och inte myndighetsinternt utvecklingsarbete. Som projektet har presenterats i ansökningen får det anses utgöra forskning.

Kriminologisk recidivforskning - ett forskningsfält till vilket det aktuella projektet får anses höra - är ett angeläget område och har också varit föremål för ett mycket stort antal studier både i vårt land och internationellt. Det ligger i sakens natur att forskning av det slaget ofta förutsätter behandling av klart integritetskänsligt material. I ett sådant fall är det väsentligt att forskningsprojektet har påtagligt vetenskapligt värde. Med den metod som här avses bli tillämpad är studiens vetenskapliga värde dock begränsat, framför allt eftersom man avser att studera akter och registerutdrag enbart beträffande personer som misstänks för försäkringsbedrägeri utan någon jämförelse med andra som söker stöd från det allmänna försäkringssystemet. Utan ett representativt kontrollmaterial torde de riskindikatorer som söks i projektet inte vara möjliga att värdera. Till detta kommer att projektet inte kommer att kunna ge en bild av i hur stor utsträckning de misstänkta personerna är representativa för den grupp personer som faktiskt åtalas och fälls till ansvar för bedrägeri mot försäkringskassan. Detta gäller särskilt som de misstänkta personer som avses bli undersökta definieras som sådana personer vilkas akter överlämnas till försäkringskassans kontrollverksamhet utan att det synes vara avsett att undersöka i vilka fall sådant överlämnande sker. I den mån exempelvis tidigare brottslighet beaktas i det sammanhanget kan undersökningens resultat bli missvisande även av detta skäl. Urvalskriterierna innebär således att generaliserbarheten begränsas.

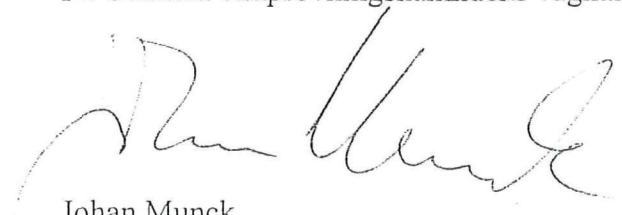
I likhet med den regionala etikprövningsnämnden finner Centrala etikprövningsnämnden att kunskapsvinsten inte står i proportion till de risker för integritetskränkning som forskningsprojektet kan innebära.

Centrala etikprövningsnämnden ändrar inte Regionala etikprövningsnämndens i Lund beslut.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Johan Munck, Lennart Lindgren, Åsa Molde, Gisela Dahlquist, Sighild Westman-Naeser, Bo Petersson och Ulrik Ringborg efter föredragning av Johan Munck. Vid den slutliga handläggningen har dessutom närvarit ersättarna Anitha Bondestam, Kickis Åhré Älgamo, Peter Höglund och Eva Tiensuu Janson samt juristen Pia Carlsson.

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar

Johan Munck

REGIONALA ETIKPRÖVNINGS-
NÄMNDEN I LUND, avd 3
Box 133
221 00 LUND
Ann-Marie Kellner, adm sekreterare
046-222 46 16

PROTOKOLL 2007/01

Sammanträde 2007-01-16 kl 13.00—15.15
Medicinska fakultetens sammanträdesrum
Stora Algatan 4, Lund

CENTRALA
ETIKPRÖVNINGSNÄMNDEN

Ink 2007-02-16

Dnr: 05-2007

Handl: PC

NÄRVARANDE

Ledamöter

Ordförande

Lars Noltorp

Ledamöter med vetenskaplig kompetens

Susanne Lundin, vetenskaplig sekreterare (deltog ej i
beslut 589/2006 p g a jäv)

Wilhelm Agrell

Ulf Görman

Håkan Hydén

Bodil Jönsson

Olof Rydén

Ronald Stade (deltog ej i beslut 612/2006)

Lennart Svensson

Företrädare för allmänna intressen

Eva Martinsson

Carina Nilsson

Nihad Pasalic

Mats Persson

Övriga närvarande

Administrativ sekreterare

Ann-Marie Kellner

-----utdrag-----

§ 3

Övrigt

Dnr 554/2006
Föredragande
Bodil Jönsson

Punkten 1 (från sammanträde 2006-12-14 pkt 6)

Forskningshuvudman

Lunds universitet

Forskare som genomför projektet (kontaktperson)

Projekttitel

Försäkringsområdet - en inte tillräckligt uppmärksammat brottsplats i
Sverige

Beslut

Ansökan avslås.

Motivering: Ansökan avser synnerligen känsliga personuppgifter och
forskningen innebär risker för den enskildes integritet som inte uppvägs
av dess vetenskapliga värde.

Beträffande hur man överklagar, se bilaga 1

Att utdraget överensstämmer med originalet intygar:

Ann-Marie Kellner
administrativ sekreterare

Exp till: